

[Kjær Rasmussen.]
tilforladelig ud, men når der så videre står, at højesterets præsident skal udpege formanden, dersom parterne ikke kan blive enige, ja, så er vi igen tilbage i den situation, hvor arbejderne skal påtvinges en løsning.

Der er vel ingen, som forestiller sig, at to parter, som står så stejlt over for hinanden, vil være i stand til at enes om en formand for det såkaldte fællesudvalg. Man kan derfor allerede nu konstatere, at højesteretspræsidenten må udpege formanden. Denne formand bliver oven i købet en højesteretsdommer, og hvad værre er, denne højesteretsdommers stemme — i hans egenskab af formand — bliver udslagsgivende. VS har ikke den ringeste tillid til, at en højesteretsdommer overhovedet har forudsætninger for at sætte sig ind i og bedømme arbejdernes forhold. Han vil naturligt nok føle sig mere solidarisk med sin egen sociale gruppe, altså med arbejdsgiverne.

Man bør bemærke sig, at hele dette spørgsmål ikke er et spørgsmål om objektivitet. Det, det drejer sig om, for statsmagten såvel som for arbejdsgiverne, er, at arbejderne holdes nede på det uforsvarligt lave niveau, de befinder sig på i øjeblikket. Vi har set efter i Statistisk Årbog for 1968, og her oplyses, at gennemsnitslønnen for landarbejdere i 1967 har været 60 kr. daglig. Ingen her vil vel påstå, at det er nogen fyrstelig gage. Derfor er det også i allerhøjeste grad et politisk spørgsmål, vi her har med at gøre, og et sådant spørgsmål kan i sidste ende kun afgøres gennem en arbejdskamp.

For øvrigt er det også værd at erindre sig netop nu, at hver eneste gang arbejderne har forkastet et mæglingforslag, så er det uden videre af dette folketing blevet ophøjet til lov. Jeg erkender, at en mæglingsskitse ikke kan ophøjes til lov, men hvis regeringen havde villet arbejderne det bedste, så havde man naturligvis udarbejdet et lovforslag af samme indhold som den af arbejdsgiverne forkastede skitse. I øvrigt har jeg hermed ikke sagt, at VS går ind for, at tinget skal blande sig i arbejdsstridigheder. Men regeringen går jo ind for det, og det nytter ikke stort, at fællesudvalget skal tage hensyn til det materiale, som har været fremført under parternes indbyrdes og forudgående forhandlinger.

Nu skal vi altså igen have en tvungen voldgift. Hvad mon f. eks. slagteriarbejderne i Holstebro siger til denne fremgangsmåde? Det gælder her som mange andre steder, at arbejderne er bagefter med hensyn til især arbejdstid, og derfor er det ikke noget under, at disse arbejdspladsernes folk føler, at det er dem, der nu må betale for landbrugets forældede struktur; både i form af forringede arbejdsvilkår og — som alle andre i øvrigt — i form af forhøjede hjemmemarkedspriser.

VS må skarpt afvise enhver tale om tvungen voldgift. Meningen med den tvungne voldgiftsdømstol er helt oplagt, at den skitse, som arbejderne har accepteret, nu skal forringes, og derfor vil vi ikke stemme for det foreliggende forslag.

Hanne Reintoft: Der burde ikke blive tale om nogen som helst indblanding i arbejdskonflikten på landbrugsområdet, og vi må selvfølgelig vende os såvel mod det fremsatte forslag som dispensationen fra forretningsordenen.

Det er næppe nogen hemmelighed for nogen i dette ting, at mange landbrugsarbejdere i årevis har været elendigt stillet. Der snakkes og snakkes om lavtlønsproblemerne, uden at noget gøres, men vi ved alle, at på dette område er der virkelig tale om et lavtlønsproblem af alleralvorligste art; og de i landbrugserhvervene beskæftigede lønmodtageres krav er ikke et spørgsmål om visse forbedringer og forhandlingstaktik, det er simpelt hen et spørgsmål om eksistens — i hvert fald, hvis den skal fastholdes over den grænse, som vi normalt fastsætter som minimumsgrænsen for sådan eksistens. Det er f. eks. en kendt sag, at mange slagteriarbejdere i provinsen faktisk må arbejde fra kl. 6 til kl. 6 for at holde en løn, de kan leve nogenlunde anstændigt af. I det hele taget er slagteriarbejdernes overenskomstforhold et særgeligt kapitel i dansk historie.

I LO siger man, at forligsskitserne ikke er noget at prale af. Det tør antydes. Med en løn til mandlige arbejdere på 9 kr. 96 øre i timen og til kvinderne — der som sædvanlig er underbetalt — på 8 kr. 62 øre; man tør sige, at det ikke er noget at prale af. Sammenligninger med industriarbejdernes overenskomster, således som det forsøges fra